

Rekomendowane praktyki

Stowarzyszenia Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców

w zakresie opóźnień równoległych

Edycja 1; Lipiec 2025

STOWARZYSZENIE
INŻYNIERÓW DORADCÓW
I RZECZOZNAWCÓW

Przedmowa

Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców (SIDiR) w ramach swojej działalności promuje dobre praktyki realizacji inwestycji budowlanych. Realizacja inwestycji budowlanych jest nierozdzielnie związana z okolicznościami, które mogą prowadzić do opóźnień, powstania szkody po stronie zamawiającego lub wykonawcy i/lub dodatkowych kosztów¹ z nimi związanych. Sytuacja komplikuje się, jeśli inwestycja budowlana zostaje opóźniona przez wiele okoliczności, zwłaszcza gdy zaistnieją w tym samym czasie.

W związku z powyższym SIDiR podjął się opracowania rekomendacji dotyczących tzw. opóźnień równoległych, jak też okoliczności, które należy wziąć pod uwagę przy ich umownej regulacji.

W Polsce nie ma podobnych publikacji, które w jednym miejscu łączyłyby zagadnienia prawne i inżynierskie w zakresie opóźnień równoległych. Stąd zebranie i opisanie rozwiązań powiązanych z opóźnieniami równoległymi wydaje się, w ocenie SIDiR, potrzebne uczestnikom procesów inwestycyjnych. SIDiR podkreśla, że dobre praktyki dotyczące opóźnień równoległych mogą stanowić zarówno punkt odniesienia dla podmiotów publicznych i prywatnych stosujących postanowienia o opóźnieniach równoległych oraz podejmujących rozmowy

o ich skutkach, jak i przydatne narzędzie dla sędziów i arbitrów orzekających i sprawach dot. opóźnień inwestycji budowlanych.

Rekomendacje wskazują na dobre praktyki, które – jeśli zostaną zaadoptowane przez strony umów w realizację inwestycji budowlanych – usprawnią proces rozwiązywania sporów o przypadku wystąpienia opóźnień równoległych, biorąc pod uwagę interesy zamawiających i wykonawców. Rekomendacje uwzględniają zarówno międzynarodowe standardy przy opisywaniu dopuszczalnych rozwiązań zagadnienia na gruncie polskiego prawa, jak i doświadczenia praktyków.

Mając na uwadze powyższe, SIDiR przedstawia Rekomendacje składające się i pięciu rozdziałów:

Rozdział pierwszy – zarys zagadnienia

Rozdział drugi – opóźnienia równoległe w międzynarodowych standardach

Rozdział trzeci – wielość przyczyn

Rozdział czwarty – Rekomendowane wytyczne w zakresie postanowień umownych

Rozdział piąty – uznane standardy

Autorzy Rekomendacji: Andrzej Wybranowski, Michał Siejda – członkowie SIDiR

Grafiki opracował: Mariusz Nowacki – członek SIDiR

¹ W dalszej części rekomendacji pojęcie koszt jest używane dla określenia umownego roszczenia finansowego (nawet jeśli zawiera ono w sobie zysk), a szkoda/odszkodowanie jest używane dla określenia roszczenia odszkodowawczego.

1. Zarys zagadnienia

Przypisanie odpowiedzialności za konkretne opóźnienia w realizacji kontraktu jest szczególnie problematyczne, gdy dochodzi do wystąpienia opóźnień równoległych (ang. *concurrent delay*)², gdzie jednocześnie występują dwa lub więcej opóźnień, za które odpowiedzialność (ryzyko) nie może być przypisana tylko do jednej strony umowy. Z tych względów w Rekomendacjach zostanie omówione pojęcie opóźnień równoległych, występującej w polskim prawie koncepcji wielości przyczyn jako rozwiązania najbliższego pojęciu opóźnień równoległych, a także zostaną wskazane okoliczności, którymi należy się kierować przy redagowaniu w umowie zagadnienia opóźnień równoległych.

Opóźnienie prowadzące do wydłużenia realizacji umowy obejmuje trzy elementy składowe: występuje przyczyna opóźnienia – zdarzenia opóźniającego, która wpływa na postęp prac (*delay to progress*), w konsekwencji czego dochodzi do wydłużenia (opóźnienia) realizacji umowy.

2. Opóźnienia równoległe w międzynarodowych standardach

Praktyka zawodowa autorów oraz analiza orzecznictwa pozwala na stwierdzenie, że osoby analizujące wpływ zdarzeń na uprawnienia stron odwołują się do międzynarodowych standardów, do których w szczególności zaliczają się wydany przez brytyjskie Society of Construction Law (SCL) protokół pod nazwą *Delay and Disruption Protocol* oraz amerykańska publikacja wydana przez Stowarzyszenie AACE International pod nazwą *Recommended Practice 29R-03. 2011. Forensic Schedule Analysis*. Obie publikacje zostały opracowane w anglosaskiej

kulturze prawnej. Podobnie, pojęcie opóźnień równoległych (ang. *concurrent delay*) zostało wypracowane w ramach systemu *common law* i do jego wyjaśnienia należy posłużyć się wspomnianymi publikacjami.

Definicja

Nie istnieje jedna oficjalna definicja opóźnień równoległych, a wiele z tych definicji może być niejasnych i trudnych do rozróżnienia. W zakresie roszczeń o wydłużenie czasu podstawowym rozróżnieniem pomiędzy definicjami jest podział na prawdziwie równoległe opóźnienia (ang. *true concurrent delay*) oraz równoległe konsekwencje (ang. *concurrent effects*)³.

Pierwszy termin – prawdziwie równoległe opóźnienia jest definiowany w Protokole SCL jako „wystąpienie jednocześnie dwóch lub więcej zdarzeń opóźniających, z których jedno jest zdarzeniem objętym ryzykiem zamawiającego, a drugie zdarzeniem objętym ryzykiem wykonawcy i których skutki są odczuwalne w tym samym czasie, co należy rozumieć jako wpływ na postęp prac, przy czym, każde zdarzenie objęte ryzykiem zamawiającego i zdarzenie objęte ryzykiem wykonawcy musi być skuteczną przyczyną opóźnienia zakończenia.”⁴, a w Standardzie AACE RP 29R-03 „dwa lub więcej opóźnień, które mają miejsce lub nakładają się na siebie w tym samym okresie, z których każde występujące samodzielnie wpłynęłyby na ostateczną datę ukończenia”.

Drugi termin – równoległe konsekwencje jest definiowany w Protokole SCL jako sytuacja, „gdy dwa lub więcej zdarzeń opóźniających wystąpi w różnym czasie, ale ich skutki są odczuwalne w tym samym czasie”, a w AACE RP 29R-03 „gdy dwa lub więcej zdarzeń opóźniających wystąpi w różnym czasie, ale ich skutki są odczuwalne (w całości lub w części) w tym samym czasie”. W tym miejscu należy

² W Rekomendacjach jest używana liczba mnoga (opóźnienia równoległe) dla podkreślenia wielości zdarzeń (opóźnień), które są rozpatrywane w analizie, chociaż w oryginale jest liczba pojedyncza (*concurrent delay*).

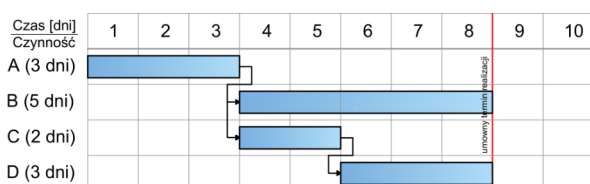
³ Termin *true concurrent delay* bywa zwany również jako *literal concurrent delay*, a termin *concurrent effects* bywa zwany również jako *functional concurrent delay*, por. Por. AACE RP 29R-03. 2011. *Forensic Schedule Analysis*, section 4.2.D.1, s. 104-106 oraz Long, R.J. "Analysis of concurrent delay on construction claims."

⁴ W cytowanym fragmencie ze względów edytorskich zmieniono pisownię wielkich liter na małe w terminach pisanych oryginalnie jako: Zdarzenie objęte Ryzykiem Zamawiającego, Zdarzenie objęte Ryzykiem Wykonawcy

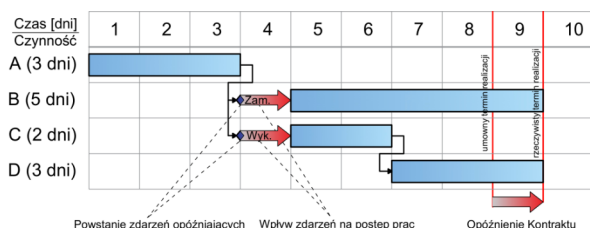
zauważyć, że każdy przypadek prawdziwie równoległego opóźnienia mieści się w definicji równoległych konsekwencji (jest jego podzbiorem).

Prezentacja graficzna

Opisane wyżej dwie kategorie dwóch lub więcej opóźnień, za które odpowiedzialność nie może być przypisana tylko do jednej strony umowy, łatwiej zrozumieć posługując się poniższymi schematami (Rys. 1a – Rys. 1d). Pokazane są cztery grafiki, pierwsza na Rys. 1a obrazująca stan początkowy przed powstaniem opóźnień i trzy przypadki, w których roboty zostają wstrzymane na skutek dwóch niezależnych zdarzeń opóźniających – przypadek pierwszy Rys. 1b, w którym zdarzenia opóźniające wystąpiły w jednym czasie (prawdziwe równoległe opóźnienia), które skutkują takim samym wpływem na postęp oraz takim samym opóźnieniem realizacji inwestycji, przypadek drugi Rys. 1c, w którym dwa zdarzenia opóźniające w realizacji prac wystąpiły w różnym czasie (równoległe konsekwencje), które skutkują takim samym wpływem na postęp oraz takim samym opóźnieniem w realizacji inwestycji i przypadek trzeci Rys. 1d, w którym dwa zdarzenia opóźniające w realizacji prac wystąpiły w różnym czasie (równoległe konsekwencje), których wpływ na postęp wystąpił w różnym czasie oraz takim samym opóźnieniem w realizacji inwestycji.

Rys. 1a Stan początkowy przed powstaniem opóźnień

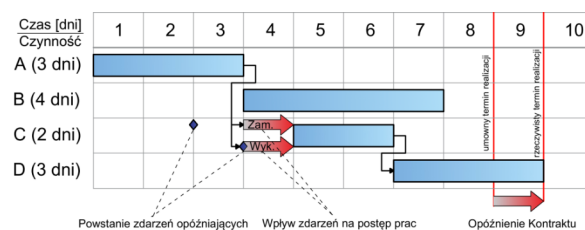

Rys. 1b Graficzne zobrazowanie różnych definicji opóźnień równoległych - prawdziwie równoległe opóźnienia, na przykładzie dwóch niezależnych ścieżek krytycznych

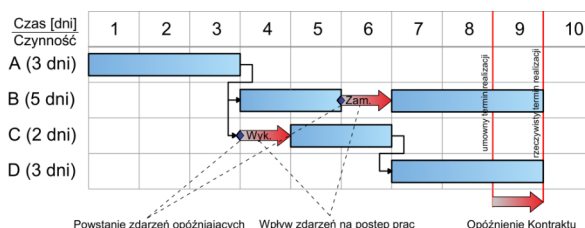
Prawdziwie równoległe opóźnienia mogą wystąpić, gdy występuje wiele niezależnych ścieżek krytycznych oraz wtedy, gdy jest jedna ścieżka krytyczna i na tej jednej ścieżce realizuje się skutek zdarzeń opóźniających.

Równoległe konsekwencje mogą wystąpić, gdy występują co najmniej dwie niezależne serie zadań i każda z nich przekroczyła umowny termin realizacji na skutek zdarzeń opóźniających. Gdy zdarzenia opóźniające wystąpiły na jednej ścieżce realizacji to z równoległymi konsekwencjami będziemy mieć do czynienia tylko wtedy, gdy zdarzenia opóźniające w realizacji prac wystąpiły w różnym czasie, ale skutkują takim samym wpływem na postęp oraz takim samym opóźnieniem w realizacji inwestycji.

Poniżej przedstawiono schematy opóźnień równoległych, gdy występują one na jednej ścieżce krytycznej. Przedstawiono na nich trzy grafiki (Rys. 2a – Rys. 2c), pierwszą Rys. 2a obrazującą stan początkowy przed powstaniem opóźnień i dwa przypadki, w których roboty zostają wstrzymane na skutek dwóch niezależnych zdarzeń opóźniających – przypadek pierwszy Rys. 2b, w którym zdarzenia opóźniające wystąpiły w jednym czasie (prawdziwe równoległe opóźnienia), które skutkują takim samym wpływem na postęp oraz takim samym opóźnieniem realizacji inwestycji, przypadek drugi Rys. 2c, w którym dwa zdarzenia opóźniające

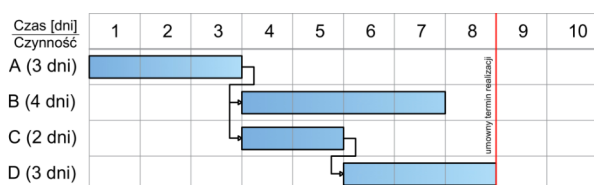

Rys. 1c Graficzne zobrazowanie różnych definicji opóźnień równoległych - równoległe konsekwencje (zdarzenia sekwencyjne, równoczesny wpływ na postęp prac), na przykładzie dwóch niezależnych ścieżek krytycznych

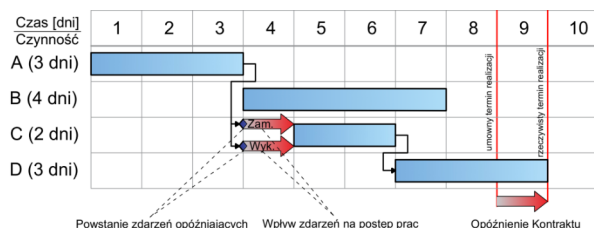

Rys. 1d Graficzne zobrazowanie różnych definicji opóźnień równoległych - równoległe konsekwencje (zdarzenia sekwencyjne, sekwencyjny wpływ na postęp prac), na przykładzie dwóch niezależnych ścieżek krytycznych

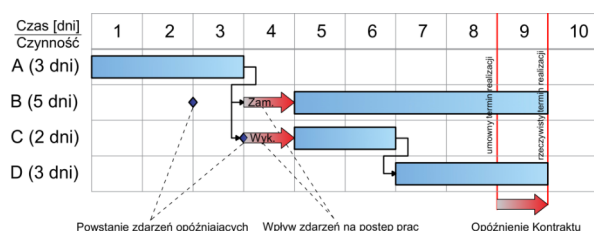
ające w realizacji prac wystąpiły w różnym czasie (równoległe konsekwencje), które skutkują takim samym wpływem na postęp oraz takim samym opóźnieniem w realizacji inwestycji.

Rys. 2a. Stan początkowy przed powstaniem opóźnień

Rys. 2b. Graficzne zobrazowanie różnych definicji opóźnień równoległych - prawdziwie równoległe opóźnienia, na przykładzie jednej ścieżki krytycznej

Rys. 2c. Graficzne zobrazowanie różnych definicji opóźnień równoległych - równoległe konsekwencje (zdarzenia sekwencyjne, równoczesny wpływ na postęp prac), na przykładzie jednej ścieżki krytycznej

3. Prawo polskie – wielość (zbieg) przyczyn

Na gruncie polskiego prawa doktryna wypracowała koncepcję wielości (zbiegu) przyczyn powodujących szkodę. Wielość przyczyn uznana może być za sytuację, gdy dwie lub więcej przyczyn mogą prowadzić do niepodzielnej szkody, tzn. takiej, w której nie można wyodrębnić określonych części szkody i przypisać ich wyłącznemu działaniu jednej, wyodrębnionej przyczyny. Ponadto, przy wielości przyczyn nie jest istotne czy przyczyny wystąpiły w tym samym czasie, tylko istotne jest, czy wyrządziły tą samą szkodę, przy założeniu, że za przyczyny te nie może odpowiadać jeden podmiot.

Powyższą koncepcję można zdaniem autorów odnieść do zbiegu przyczyn opóźniających, ponieważ nie ma przekonujących powodów do uznania, że przyczyna opóźniająca jest na tyle specyficznym rodzajem przyczyny prowadzącej do szkody, że zbieg takich przyczyn opóźniających nie może być objęty koncepcją wielości przyczyn. Przy wielości przyczyn opóźniających chodzić zatem będzie o sytuację, w której dwa lub więcej zdarzeń opóźniających prowadzi do tego samego wpływu na postęp lub tego samego opóźnienia w realizacji umowy, zagrożonego tą samą karą lub generującego te same koszty/szkodę. Z aktualnie prezentowanej koncepcji wielości przyczyn wynikać będzie także, że nie jest istotne czy pozostające w zbiegu zdarzenia opóźniające wystąpiły w tym samym czasie, tylko istotne jest, czy tak samo wpłynęły na postęp lub tak samo wydłużyły realizację umowy co skutkowało tą samą karą lub spowodowało ten sam koszt/szkodę. Jak widać wielość przyczyn opóźniających nie musi być także powiązana z opóźnieniem się końcowego terminu realizacji inwestycji, jeżeli dotyczy tylko szkody powstałej już na etapie wpływu na postęp.

W konsekwencji, każdy z przypadków opóźnień równoległych zobrazowanych graficznie w Rozdziale 2 może być przypadkiem wielości przyczyn opóźniających, jeżeli powstaną takie same skutki finansowe na skutek każdej z przyczyn opóźniających.

4. Rekomendowane wytyczne w zakresie postanowień umownych

4.1. Określenie opóźnień równoległych w umowie

SIDiR rekomenduje, by przy definiowaniu zagadnienia związanego z opóźnieniami równoległymi wziąć pod uwagę następujące kwestie:

1. Elementy składowe opóźnienia pozostające w równoległości

Zgodnie z pkt. 1 niniejszych Rekomendacji, na dane opóźnienie w ukończeniu inwestycji składają się trzy elementy składowe: zdarzenie opóźniające (przyczyna opóźnienia), wpływ na postęp prac oraz wydłużenie ukończenia inwestycji. Powyżej omawiane w tym zakresie: (a) warianty opóźnień równoległych oraz (b) koncepcja wielości przyczyn opóźniających, przewidują taki sam efekt odnośnie ostatniego elementu składowego, tj. przewidują wywołanie przez opóźnienia równoległe/wielość przyczyn opóźniających tego samego wydłużenia zakończenia inwestycji. W zakresie pozostałych dwóch elementów składowych opóźnienia Strony umowy powinny ustalić czy w przypadku dwóch lub więcej występujących zdarzeń (przyczyn) opóźniających równoległość ma zachodzić w odniesieniu do przyczyn opóźniających i/lub do wpływów na postęp prac, ewentualnie ustalić, że równoległość opóźnień powinna ograniczyć się do wspomnianego w zdaniu poprzednim ostatniego elementu składowego (co w odniesieniu do skutków czasowych jest objęte definicją wielości przyczyn opóźniających oraz równoległości konsekwencji). Jednocześnie SIDiR wskazuje, że w praktyce analizy opóźnień często oparte są o wpływ na postęp prac, dlatego jeżeli Strony zdecydują się na dodanie dodatkowego kryterium równoległości, zasadne może być właśnie oparcie się o kryterium równoległości wpływu na postęp prac, a nie równoległości przyczyn opóźnienia.

2. Co najmniej dwie przyczyny opóźniające

W definicji konieczne jest wskazanie, że chodzi o co najmniej dwie przyczyny opóźnienia, gdzie co najmniej jedna została spowodowana przez jedną stronę, a druga powstała z powodu okoliczności, za które ta strona nie ponosi odpowiedzialności. Ponadto, w celu uniknięcia wątpliwości rekomendowane jest doprecyzowanie, że przez opóźnienia równoległe rozumie się również następujące sytuacje:

- a. kiedy dwa lub więcej zdarzeń opóźniających prowadzi do jednego opóźnienia, np. kopanie rowu zostało wstrzymane z jednej strony ze względu na brak zasobów wykonawcy a z drugiej strony ze względu na występujące w tym samym dniu trzęsienie ziemi.
- b. kiedy obydwie strony umowy spowodowały jedno zdarzenie opóźniające np. do przeprowadzenia prób mogą być potrzebne określone materiały, część dostarczana przez zamawiającego, a część przez wykonawcę – jeśli skorzystają z tego samego dostawcy, a ten się opóźni powstanie jedno zdarzenie opóźniające będące w zakresie odpowiedzialności obu stron.

3. Skutki, do jakich prowadzą opóźnienia równoległe

Jeżeli strony zdecydują się na regulację umowną dotyczącą opóźnień równoległych, to nie powinna się ona ograniczać do definicji tych opóźnień, ale powinna także wskazać na skutki, do jakich prowadzą opóźnienia równoległe. Należy uwzględnić skutki czasowe i finansowe.

- a. Skutki czasowe. W odniesieniu do skutków czasowych możliwe jest uregulowanie, że albo wykonawcy należy się wydłużenie czasu (jeżeli umowa przewiduje roszczenie czasowe i o ile opóźnienia równoległe doprowadziły do jego wydłużenia) albo że wydłużenie czasu wykonawcy się nie należy. O ile uregulowanie skutków czasowych może być dowolne, o tyle uregulowanie już skutków finansowych wynikających z tych skutków czasowych doznaje ograniczeń wynikających z art. 473 k.c. Jeżeli zatem na skutek umownych powiązań skutków czasowych i finansowych wynikających z opóźnień równoległych możliwe będzie uznanie, że mamy do czynienia z rozszerzeniem odpowiedzialności, o tyle każdorazowo konieczne będzie zbadanie zgodności takiego

rozwiązania z treścią art. 473 k.c. Przykładowo, jeżeli umowa przewiduje kary umowne za zwłokę wykonawcy, a jednocześnie strony wskażą w umowie, że w przypadku opóźnień równoległych wykonawcy nie należy się wydłużenie umowy i jest ono traktowane jako zwłoka wykonawcy, to w takiej sytuacji wykonawca odpowiada w postaci kar umownych za wszystkie przypadki niezawinionych opóźnień, jeżeli tylko pozostają w zbiegu z opóźnieniami przez wykonawcę zawinionymi. Jako że do odpowiedzialności w postaci kar umownych stosuje się postanowienia kodeksu cywilnego w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej, to takie rozwiązanie może zostać uznane za nieskuteczne rozszerzenie odpowiedzialności wykonawcy w świetle art. 473 k.c.

- b. Skutki finansowe. W rachubę wchodzi trzy podstawowe przypadki: koszty⁵ (w tym kary) się należą, koszty się nie należą lub koszty należą się częściowo.

Możliwe jest też łączenie tych trzech przypadków, np. wyłączenie możliwości dochodzenia odszkodowania za opóźnienia równoległe tylko w pewnym zakresie tj. na przykład wtedy, gdy opóźnienie niezawinione przez podmiot uprawniony do dochodzenia odszkodowania jest w zbiegu z opóźnieniem niezależnym od stron.

Przy skutkach finansowych na tle odpowiedzialności odszkodowawczej (co dotyczy odszkodowania i kar umownych, do których stosuje się przepisy kodeksu cywilnego o odpowiedzialności odszkodowawczej) trzeba mieć na uwadze treść art. 473 k.c., który przede wszystkim ogranicza

możliwość rozszerzenia odpowiedzialności. Jeżeli zatem przykładowo na podstawie wyraźnego uregulowania umownego przyjmujemy, że opóźnienia równoległe zawsze upoważniają do odszkodowania jedną ze stron, mamy w takiej sytuacji do czynienia z rozszerzeniem odpowiedzialności, które w ocenie SIDiR może być nieskutecznym postanowieniem umownym.

Kolejnym istotnym ograniczeniem uregulowania skutków finansowych wynikających z opóźnień równoległych jest odpowiedzialność z tytułu winy umyślnej. Mianowicie, zgodnie z treścią art. 473 k.c. nie można wyłączyć odpowiedzialności z tytułu winy umyślnej. W ocenie SIDiR jest zatem wskazane, aby w definiowaniu skutków finansowych wynikających z opóźnień równoległych wskazać, że w przypadku winy umyślnej choćby jednej ze stron do oceny skutków tych opóźnień równoległych zastosowanie znajdują zasady ogólne.

4. Wielość przyczyn

W definicji opóźnień równoległych należy rozważyć zastrzeżenie, zgodnie z którym wielość przyczyn opóźniających ma takie samo znaczenie jak zdefiniowane opóźnienia równoległe. Korzyścią płynącą z takiego rozwiązania jest możliwość uniknięcia konieczności odpowiadania na pytanie czy w sytuacji, gdy dany stan faktyczny nie jest opóźnieniem równoległym w znaczeniu przez nas zdefiniowanym, należy jednak zastosować do niego koncepcję wielości przyczyn opóźniających, zakładając że znajdzie ona zastosowanie. Z drugiej strony, zastrzeżenie w umowie, że opóźnienia równoległe należy rozumieć jako wielość przyczyn

⁵ Trzeba zwrócić tutaj uwagę, że opóźnienia równoległe prowadzą do tzw. kosztów niesegregowalnych czyli powstałych na skutek przyczyn opóźniających tworzących opóźnienie równoległe. Konsekwentnie, do kosztów segregowalnych (niepowstałych na skutek opóźnień równoległych) będą należały koszty, które powstały na skutek tylko jednego spośród istniejących zdarzeń opóźniających prowadzących do opóźnień równoległych. Szkoda w tym zakresie jest bowiem spowodowana tylko przez to jedno zdarzenie opóźniające i jeżeli za to zdarzenie odpowiada finansowo konkretna strona umowy, to będzie zobowiązana do pokrycia takiego kosztu/naprawienia takiej szkody w całości.

opóźniających może prowadzić do problemów interpretacyjnych, jeżeli źle zostanie zdefiniowane opóźnienie równoległe. W sytuacji bowiem, gdy analiza danego stanu faktycznego prowadzi do wniosku, że opóźnienie zostało spowodowane przez dwie przyczyny opóźnienia, a jednocześnie umowna regulacja wielości przyczyn wyłącza zastosowanie tej koncepcji do takiego stanu faktycznego, pojawia się problem jak przypisać odpowiedzialność w takiej sytuacji.

5. Różne rodzaje roszczeń

Jeżeli w umowie została przewidziana procedura zmiany czasu/kar za zwłokę i umowne roszczenia o koszt (tak, jak w przypadku warunków FIDIC), to przy definiowaniu opóźnień równoległych należy wyraźnie wskazać, że ich regulacja ma zastosowanie nie tylko do roszczenia o czas/kary za zwłokę, ale także do roszczeń o charakterze finansowym, zarówno roszczeń finansowych umownych jak i odszkodowawczych. Odpowiednio, jeżeli umowa zawiera tylko procedurę zmiany czasu/kar za zwłokę albo tylko umowne roszczenia finansowe, to przy definiowaniu opóźnień równoległych należy wyraźnie wskazać, że regulacja w zakresie opóźnień równoległych ma zastosowanie nie tylko do roszczenia o czas/kar za zwłokę lub nie tylko do roszczeń finansowych umownych, ale także do roszczeń odszkodowawczych.

6. Zgodność definicji z pozostałymi postanowieniami umowy

Regulacje związane z opóźnieniami równoległymi muszą uwzględniać pozostałe postanowienia umowy. Przykładowo, jeżeli umowa przewiduje zgłaszanie i rozpatrywanie roszczeń czasowych na bieżąco, oznacza to, że roszczenia te są często rozpatrywane w trak-

cie realizacji prac, a więc zanim zostaną zidentyfikowane skutki czasowe wynikające z takiego roszczenia, które pojawią się dopiero po upływie umownego terminu realizacji umowy. Jeżeli zatem również roszczenia czasowe wynikające z opóźnień równoległych mają być rozpatrywane na bieżąco, to w regulacjach ich dotyczących trzeba wskazać, że opóźnienia równoległe to nie tylko sytuacje, w których przyczyny opóźnienia doprowadziły do opóźnienia, ale także takie, które mogą doprowadzić do opóźnienia.

7. Grafiki

Rekomendowane jest dodanie do umowy grafik obrazujących kilka różnych przykładów opóźnień równoległych (z uwzględnieniem opóźnień występujących po umownym terminie realizacji) i do jakich rezultatów one doprowadziły zgodnie z opracowaną definicją. Nie tylko ułatwi to uniknięcie ewentualnych sporów w przyszłości co do celu regulacji umownej, ale przede wszystkim pozwoli na zweryfikowanie poprawności umownej regulacji definicji opóźnień równoległych i skutków z niej wynikających.

4.2. Przykładowe określenie skutków opóźnień równoległych na podstawie standardów międzynarodowych

Zakwalifikowanie zdarzeń jako opóźnień równoległych ma swoje konsekwencje dla określenia odpowiedzialności za opóźnienie i skutków takiego opóźnienia. W praktyce międzynarodowej rozgranicza się prawo do żądania wydłużenia czasu na ukończenie oraz prawa do kompensaty (w tym do naliczenia kar). Bazując na rozwiązaniach wypracowanych w standardach międzynarodowych SIDiR rekomenduje określenie skutków opóźnień równoległych jak w poniższej tabeli⁶:

⁶ Por. AACE RP 29R-03. 2011. Forensic Schedule Analysis, Figure 12, s. 100. Trzeba odnotować, że standard AACE jest tutaj nie do końca konsekwentny, gdyż w swoim zestawieniu dotyczącym opóźnień równoległych uwzględnia sytuacje, gdy:

- (a) wszystkie zdarzenia opóźniające spowodował tylko wykonawca albo tylko zamawiający (według zawartej w standardzie AACE definicji opóźnienia równoległego, a ujętej w pkt. 2 niniejszych Rekomendacji, taka sytuacja nie jest opóźnieniem równoległym; taka sytuacja bywa zwana *parallel delay* zamiast *concurrent delay*);
- (b) występuje tylko jedno zdarzenie opóźniające (przypadek ominięty w niniejszych Rekomendacjach).

zdarzenie opóźniające	występujące równoległe z	uprawnienie wykonawcy do wydłużenia czasu	uprawnienie do kompensaty
opóźnienie zamawiającego	inne opóźnienie zamawiającego	tak	kompensata dla wykonawcy
opóźnienie zamawiającego	opóźnienie wykonawcy	tak	nie
opóźnienie zamawiającego	siła wyższa	tak	nie
opóźnienie wykonawcy	inne opóźnienie wykonawcy	nie	kompensata dla zamawiającego
opóźnienie wykonawcy	siła wyższa	tak	nie
siła wyższa	inna siła wyższa	tak	nie

5. Uznane standardy

SIDiR i autorzy Opracowania rekomendują także następujące opinie/rekomendacje jako standardy w omawianym zakresie:

1. *SCL Delay and Disruption Protocol, Society of Construction Law, 2017* oraz *Protokół SCL Opóźnienia i Zakłócenia - wydanie pierwsze polskie, 2019*
2. *AACE RP 29R-03 Forensic Schedule Analysis, American Association of Cost Engineers, 2011*
3. *Standardy Realizacji Inwestycji, Praca zbiorowa Komisji Standaryzacji ds. Katalogu Standardów Realizacji Inwestycji pod kierunkiem Tamary Moreau-Dengreville (Małasiewicz) i Michała Skorupskiego*

Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców

Jedyna krajowa organizacja zrzeszona w FIDIC i EFCA

Szkolenia i konferencje

- » skierowane do wszystkich uczestników procesu inwestycyjno-budowlanego
- » dotyczące aspektów prawno-technicznych kontraktów
- » odpowiadające na bieżące problemy występujące podczas przygotowania, realizacji i rozliczania inwestycji

Opinie eksperckie / opinie biegłego

- » sporządzane na zlecenie zamawiających, wykonawców i sądów powszechnych
- » analizy roszczeń, kosztowe, techniczne oraz terminowe

Wydawnictwa

- » wzory Warunków Kontraktowych FIDIC
- » Standardy Realizacji Inwestycji
- » Biuletyn Konsultant

Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk w budownictwie

www.sidir.pl

STOWARZYSZENIE
INŻYNIERÓW DORADCÓW
I RZECZOZNAWCÓW

ARBITRAŻOWY
SĄD BUDOWLANY
PRZY STOWARZYSZENIU
INŻYNIERÓW DORADCÓW
I RZECZOZNAWCÓW

OŚRODEK MEDIACJI
PRZY STOWARZYSZENIU
INŻYNIERÓW DORADCÓW
I RZECZOZNAWCÓW

Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców

ul. Nowogrodzka 50/54 • 00-695 Warszawa • Polska

tel.: +48 22 826 16 72 • e-mail: biuro@sidir.pl • www: <https://sidir.pl>